

Fødselssaker Helsetilsynet har behandlet

Ansvarshavende jordmor

En uerfaren jordmor tilkalte ansvarshavende jordmor fordi hun var usikker på fødselsfremgangen og på registreringen av fosterlyden. Ansvarshavende jordmor var stresset på grunn av stor arbeidsbelastning. Hun gav råd om fremgangen, men ikke om å tilkalle lege. Jordmora skjønte ikke at ansvarshavende jordmor ikke oppfattet at fosterlyden også skulle vurderes. Ansvarshavende jordmor ble tilkalt på ny, og først da oppfattet hun at fosterlydsregistreringen var unormal. Lege ble tilkalt og forløste barnet med sugekopp, men barnet hadde allerede pådratt seg en alvorlig fødselsskade. Jordmora uttalte at hun stolte på ansvarshavende jordmors vurdering om ikke å tilkalle lege. Ansvarshavende jordmor uttalte at hun ikke hadde noe faglig ansvar under fødselen, og at det var opp til den andre jordmora selv å tilkalle lege ved behov.

Statens helsetilsyn fant at foretaket hadde ytt uforsvarlig helsehjelp ved at arbeidsinstruksen til ansvarshavende jordmor var upresis og tvetydig, og at begge jordmødrene hadde opptrådt uforsvarlig ved å ikke oppfatte alarmerende tegn som burde medført bistand fra lege på et tidligere tidspunkt.

Fødestue

En jordmorvikar fikk ansvaret for en fødsel ved en fødestue. En erfaren jordmor tilbød seg å være vikar for barnepleier i forbindelse med fødselen. Jordmorvikaren oppfattet at utviklingen i fødselen var avvikende. Hun lot imidlertid barnepleiervikaren delta svært aktivt i forbindelse med fødselen og fulgte hennes jordmorfaglige råd. På direkte spørsmål anbefalte barnepleiervikaren at lege ikke skulle tilkalles. Jordmorvikaren unnlot derfor å tilkalle lege, og barnet døde under fødselen. Jordmora uttalte at hun la vekt på rådene hun fikk, mens barnepleiervikaren uttalte at det var opp til jordmor å vurdere om hun skulle følge de rådene som ble gitt.

Statens helsetilsyn fant at foretaket hadde ytt uforsvarlig helsehjelp ved at det forelå uklare rutiner for ansvarsforholdene ved bruk av vikarer og for upresise rutiner for overflytting eller innhenting av legefaglig bistand ved avvikende forløp. Begge jordmødrene hadde opptrådt uforsvarlig under fødselen ved ikke å tilkalle lege eller overflytte pasienten.

Stor arbeidsbelastning

En fødende fikk tilkølet avansert elektronisk fosterlydsovervåkning. Fosterlyden ble bedømt som avvikende av legen, men det ble ikke grepet inn fordi retningslinjene tilsa at det var forsvarlig å avvente. Legen prioriterte deretter fire andre vanskelige fødsler. Jordmora opplyser at hun kontaktet lege på ny flere ganger. Både legen og overlegen var travelt opptatt og benekter at de ble

tilkalt av jordmor. Barnet ble forløst med sugekopp først etter 90 minutter og hadde da pådratt seg en alvorlig fødselsskade.

Statens helsetilsyn fant at foretaket hadde ytt uforsvarlig helsehjelp ved at det ikke var forsvarlige rutiner for å innhente bistand ved stor arbeidsbelastning. Verken jordmor eller lege hadde opptrådt uforsvarlig.

Oppfølging og utstyr

En barselkvinne med lett svangerskapsforgiftning ble akutt dårlig med hodepine og ekstremt høyt blodtrykk. Jordmor på barselavdelingen kontaktet legen som ordinerte intravenøs blodtrykksenkende behandling. Utstyret for dette var ikke tilgjengelig på barselavdelingen, og det manglet også innarbeidete rutiner for håndtering av alvorlig svangerskapsforgiftning. Det tok derfor unødig lang tid før riktig utstyr ble fremskaffet og nødvendig behandling påbegynt. Kvinnen døde fire dager senere av en hjerneblødning forårsaket av det høye blodtrykket.

Statens helsetilsyn fant at foretaket hadde ytt uforsvarlig helsehjelp ved at det ikke var etablert klare rutiner for oppfølging av pasienter med svangerskapsforgiftning på barselavdeling, men at involverte jordmødre og leger ikke hadde opptrådt uforsvarlig.

Nødvendig opplæring og samarbeid

En fødende ble koplet til avansert elektronisk fosterlydsovervåkning. Jordmor tilkalte gjentatte ganger en relativt uerfaren lege på grunn av avvikende registreringer. Legen tolket disse som ufarlige og forlot fødeavdelingen for å utføre annet vaktarbeid. I ettertid er det klart at legen feiltolket fosterlydsforandringene. To vaktavende overleger, som satt på vaktrommet på fødeavdelingen og så på fjernsyn, ble heller ikke informert. Jordmora stolte på legens vurdering. Legen ble tilkalt på nytt da fosterlyden ble akutt dårlig sent i fødselsforløpet. Barnet ble så forløst med tang av én av overlegene, men døde noen dager senere av fødselsskaden.

Statens helsetilsyn fant at foretaket hadde ytt uforsvarlig helsehjelp ved mangelfull samhandling mellom vaktavende helsepersonell, og på grunn av mangelfull opplæring av leger under utdanning. Det ble også funnet at legen hadde opptrådt uforsvarlig ved at hun ikke hadde bedt om bistand da hun fikk for mange oppgaver.